- 83 -

MUTAFFİFÎN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 83., Nüzûl sıralamasına göre 86., Mufassal sûreler kısmının onuncu grubunun birinci sûresi olan Mutaffifîn sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 36'dır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla”

1-3. İnsanlardan, kendileri bir şeyi ölçerek aldıkları zaman tam alan; ama onlara bir şeyi ölçüp tartarak verdiklerinde eksik tutan, kimselerin, vay haline! 4-5. Bunlar, büyük bir günde tekrar dirileceklerini sanmıyorlar mı? 6. O gün insanlar alemlerin Rabbinin huzurunda dururlar. 7. Sakının; Allah'ın buyruğundan dışarı çıkanlar, muhakkak “Siccîn” adlı defterde yazılıdır. 8. “Siccîn”in ne olduğunu sen nereden bilirsin? 9. O, yazılmış bir kitaptır. 10. Yalanlayanların o gün vay haline! 11. Onlar, kıyamet gününü yalanlamış olanlardır. 12. Oysa onu mütecaviz günahkardan başka kimse yalanlamaz. 13. Ona âyetlerimiz okunduğu zaman “Öncekilerin masalları” der. 14. Hayır hayır; onların kazandıkları kalplerini paslandırıp körletmiştir. 15. Hayır; doğrusu onlar o gün, Rablerinden yoksun kalacaklardır. 16. Sonra onlar, şüphesiz, cehenneme gireceklerdir. 17. Sonra da: “Yalanlayıp durduğunuz işte budur” denecektir. 18. Ama iyilerin defteri yüksek katlardadır. 19. O yüksek katların ne olduğunu sen bilir misin? 20-21. O, gözde meleklerin gördüğü, yazılı bir kitaptır. 22-23. İyiler, şüphesiz, nimet içinde ve tahtlar üzerinde etrafı seyrederler. 24. Onları, yüzlerindeki nimet pırıltısından tanırsın. 25-26. Sonunda misk kokusu bırakan, ağzı kapalı saf bir içecekten içerler. İyi şeyler için yarışanlar, bunun için yarışsınlar. 27-28. Onun katkısı gözdelerin içtiği yüce kaynaktandır. 29. Suçlular, şüphesiz, inanmış olanlara gülerlerdi. 30. Yanlarından geçtikleri zaman da birbirlerine göz kırparlardı. 31. Taraftarlarına vardıklarında bununla eğlenirlerdi. 32. İnananları gördükleri zaman: “Doğrusu bunlar sapık olanlardır” derlerdi. 33. Oysa kendileri, inananlara gözcü olarak gön-derilmemişlerdi. 34. Bugün de, inananlar inkârcılara gülerler. 35-36. Tahtlar üzerinde, inkârcıların yaptıkları şeylerin karşılığının nasıl verildiğini seyrederler.”

Mekke’de son dönemlerde nâzil olmuş, Müslümanları Medi-ne’ye hazırlamayı hedefleyen Mutaffifin diye isimlendiren bir sûreyle karşı karşıyayız. Bazıları demiştir ki Allah’ın Resûlü Medine’ye gelince orada ölçünün, tartının, ticaretin bozukluğunu gördü de bu sûre indi demişlerdir. Ama Allahu âlem bu sûre Mekke’de en son inen sûredir. Mekkî sûrelerin de en sonuncusu budur. Sanki Cenâb-ı Hak mü'min-leri Medine dönemine hazırlıyordu. Mekke’de Müslümanım diyenler işkence altındaydı. Müslüman olmak sanki işkenceye adaylığını koy-maktı. Bu dönemin sona erip Medine’ye hicretin yaklaştığı günlerde bu sûreyi gönderen Rabbimiz Müslümanlara şöyle sesleniyordu: Kul-larım! Medine’ye hicret edecek, orada yeni bir toplum oluşturacaksı-nız! Orada devlet kuracak, kendi sisteminizi oluşturacaksınız. Orada inancınızı yaşama, imanınızı pratize etme imkânı bulacaksınız! Orada hürriyetinizi kazanacak ve malla, mülkle ilginiz olacak. Özel mallarınız mülkleriniz olacak. Aman dikkat edin ki mal mülk sizi yolunuzdan ayır-masın. Dünyalıklar sizi hedefinizden saptırmasın deme adına, Rabbi-miz bu sûreyi gönderiyordu.

Evet Müslümanların, İslâm toplumunun mala bakışını düzen-lemek, ahiret inançlarını düzenlemek üzere gelmiş sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlamadan önce sûrenin âyetleri üzerinde kısa ve süratli bir gezinti yapalım inşallah.

Bu sûre bize, İslâm’a davetin ilk günlerinde Mekke'de medya-na gelen pratik bir olayı aksettirmekte; kalpleri uyarmakta, duygulan harekete geçirmekte; yeni yeni hükümler, nizamlar getiren bu semavi risaletin yeryüzünde gerek Arap toplumu ve gerekse bütün insanlığın hayatında yerleşmesini hedef almaktadır.

Sûre dört bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm, alışverişte dü-rüst davranmayanlara savaş açmakla başlamaktadır: "İnsanlardan bir şey ölçüp alırken, tam alan, onlara bir şeyi ölçüp veya tartarken de eksik veren hilekarların vay haline! Yoksa onlar, büyük bu gün için di-riltileceklerini sanmıyorlar mı? O gün, insanlar, Alemlerin Rabbi olan Allah'ın huzurunda dururlar" (1-6).

İslam'ın çıkışı sırasında Mekke'de yasayan müşrik toplumu, ticaret hayatını ellerinde tutuyordu. Bunların içinde güçlü ve nüfuzlu bir kesim, halka istediği gibi baskı yapmakta, alırken fazlasıyla almak-ta, satarken eksik vermekteydiler. Bunlar kervanlarıyla kışın Yemen'e, yazın Şam'a giderek Hicaz'a mal sevk ediyor ve büyük servetlere sa-hip bulunuyorlardı. Aslında Mekke'de inen sureler, daha çok akideye ait genel prensiplere yer verirken, bu surede muamelatı ilgilendiren ticaret konusuna el atılması, bu yeni dinin sosyal ve ekonomik alanda Medine döneminde gerçekleştireceği reformlara bir başlangıçtır. Diğer yandan ticaret hileleri bir yönüyle ahlak konusuna girer.

Medine'ye hicret edilince, orada da Yahudi tüccarları ticaret hilelerinde becerikli idiler. Ashab-i kiram ticaret konularına İslâmî bir yaklaşımla el atınca, dürüst bir ticaret başladı. Piyasada güven sağ-ladılar. Ekonomi ve para gücü giderek onların eline geçti. Artık ayet ve hadislerle yapılan yeni ekonomik düzenlemelerde, hilekarların güç kazanmasına imkan bırakılmıştı. Ayetlerde söyle buyurulur: "Ölçüyü ve tartıyı adâletle yapın" (En'âm,152). "Bir şeyi ölçerken tam ölçün, tartarken de doğru teraziyle tartın" (İsrâ,35). Cenâb-ı Hak, ölçü ve tar-tıda hile yapmaları sebebiyle Şuayb peygamberin kavmini helak et-mistir. Âhirette karşılaşılabilecek sıkıntı için de; "Yoksa onlar, büyük bir gün için diriltileceklerini sanmıyorlar mı?" buyurulur.

Ebû Hureyre'den rivayet edildiğine göre; Hz. Peygamber bir gün pazar yerinden geçerken, elini bir zahire yığının içine sokmuş, alt kısmının ıslak olduğunu görünce sebebini sormuştur. Satıcının; yağan yağmurun ıslattığını söylemesi üzerine söyle buyurmuştur: "Bu ıslaklığı herkesin görmesi için zahirenin üzerine çıkarman gerekmez miydi? Hile yapan benden değildir"
(Müslim, İman,164; Ebu Davud, Buyu,50)

Sûrenin ikinci bölümünde inkarcıların ve azgınların durumuna yer verilir. Allah'ın emrinden dışarı çıkanların "siccin" adlı kitapta yazılı olduğu, bunların Kur'an-ı Kerim ayetlerine "öncekilerin masalları" de-dikleri ve ahirette Cehennem'e girecekleri belirtilir. Üçüncü bölümde, kötülere karşılık iyilerin durumu, yüksek makamları kendileri için ha-zırlanan nimetler, kıyamet gününde koltuklara oturarak içecekleri gü-zel şerbetler tasvir edilir.

Son bölümde ise, iyilerin bu aldatıcı ve batıl azgın ve sapıklar-dan gördükleri kötü muameleler anlatılır: "Suçlular, şüphesiz, inanan-lara gülerlerdi. Yanlarından geçerken birbirlerine göz kırparlardı. Evle-rine neşe içinde dönerlerdi Mü'minleri gördükleri zaman, "doğrusu bunlar sapık kimselerdir" derlerdi. Halbuki kendileri, inananlara gözcü olarak gönderilmemişlerdi. Kıyamet gününde de inananlar inkarcılara gülerler." Sure su ayetle sona erer: "Mü'minler, kıyamet günü tahtlar üzerinde, inkarcıların yaptıkları şeylerin karşılığının nasıl verildiğini seyredecekler" (36).

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz.

1-3. "İnsanlardan, kendileri bir şeyi ölçerek aldıkları zaman tam alan; ama onlara bir şeyi ölçüp tartarak verdiklerinde eksik tutan kimselerin, vay haline!"

Kur'an-ı Kerîm'de bu şekilde başlayan iki sûre vardır. Birisi Hümeze sûresidir ki şöyle başlar:

Mal mülk toplayan, malla mülkle çevre edinen, etraf bulan, malına, servetine ve konumuna güvenerek mü'minlerle alay eden, in-sanlara tepeden bakan, insanları ayıplayan, insanların iffet ve namuslarına dil uzatan, istihza ve alaylarla mü'minleri çekiştirip küçük düşüren bir insandan söz edilmektedir. Her şeyi malla mülkle, makamla mevki ile değerlendiren müstekbir, şımarık bir insan tipi. Tüm gücüyle mal mülk toplamaya, servet yığmaya yönelen, topladıklarıyla övünüp böbürlenen bir insan tipi. Sahip olduklarıyla dünyada ebedî kalacakmış gibi plan, program yapmaya çalışan, bu yüzden de ahiretle ilgilenecek zamanı kalmayan kişinin kötülüğü anlatılır. Malının kendisini ebedî kılacağını zanneden, malıyla ebedîleşmeyi hesap eden ve malı sayesinde ahiretteki hesabının hafifletileceğini uman kişinin cehenne-me gideceği, veyli hak ettiği anlatılır. Zanneder ki, malı, mülkü, çevresi kendisini kurtaracaktır. Ama Rabbimiz buyurur ki, "Hayır öyle değil, veyl olsun ona." Yani cehennemin veylini boylayacaktır bu adam.

Bakıyoruz burada da öyledir. Bu sûrenin başında da Rabbimiz aynı ifadeyi kullanarak söze başlıyor. Veyl kelimesiyle söze başlıyor.

Kur'an'da bir âyetin veya bir sûrenin, veyahut da bir âyet grubunun anlaşılabilmesi onun konumunun bilinmesine bağlıdır. Sûrenin zaman ve mekân boyutu bilindi mi? Yani sûre ne zaman gelmiş ve nereye konmuştur? Bunun bilinmesi sûrenin anlaşılması noktasında çok önemlidir. Sûrenin ne zaman geldiğini söyledik. Konulduğu yer de İnfitar ile İnşikâk arasıdır. İnfitar sûresinden sonraya, İnşikâk sûresinden de önceye yerleştirilmiştir. İşte sûrenin Kur'an içindeki konumu da budur. Bu iki sûre kıyameti en güzel biçimde anlatan, en çarpıcı ifadelerle insanları kıyametle, hesap kitapla uyaran, insanları âdeta yarın olacaklarla burun buruna getiren sûrelerdir.

Bu iki sûre kıyameti gözleriyle bizzat görmek isteyenlerin görebileceği iki sûre olarak anlatılıyordu hadiste. O halde kıyameti, hesabı kitabı gözler önüne seren bu iki sûre arasına yerleştirilen bu sûrede Rabbimiz şöyle buyurur: "Ey kullarım! Ey Müslümanlar! Malla münasebetinize dikkat edin! Bu konuda çok dikkatli davranın! Yoksa İnfitar'da anlattığım, İnşikâk'ta ortaya koyduğum kıyametle karşı karşıya geleceksiniz! Orada hesabınız çok çetin olacak! Orada Rabbi-nizin yargılaması pek çetin olacak! Akıllarınızı başlarınıza alın! Bakın dikkat edin ha kıyametin ortasında zikrediyorum bu konuyu! İnfitar'la İnşikâk arasında anlatıyorum. Öyleyse para kazanırken, yahut harcar-ken, dükkan açarken yahut kapatırken, paraya sahip olurken, onu el-den çıkarırken, malla ilişkilerinizi ayarlarken, okul bitirirken, diploma alırken, yerken içerken, giyinirken, soyunurken kıyametle ilginizi keserseniz Allah korusun sonunuz kötü olacaktır!"

İslâm'da ***"Veyl"*** ifadesi iki yerde, iki mânâda kullanılır. Bir Müslüman hakkında, bir de kâfir hakkında kullanılır. Müslüman hakkında kullanıldığında, "Vah! Tuh! Yazık! Eyvah! Keşke şöyle olsaydı! Keşke böyle olmasaydı! Keşke böyle yapmasaydı!" gibi anlamlarda kullanılır. Kâfir için kullanıldığında da cehennemin veyl deresine, cehennemin en aşağısına, ateşin en şiddetlisine gidesiceler anlamına kullanılmaktadır. Evet bu veyl kelimesi mü'mine kullanıldığında ayrı bir mânâ, kâfir için kullanıldığında ayrı bir mânâ ifade eder. Nitekim Allah'ın Resûlü topuklarını kuru bırakan mü'minleri görünce ***"Veylün li'l a'kabi minen nar"*** buyurdu. "Vay bu abdest alırken kuru bıraktığınız topuklarınızdan çekeceğinize!" Yapmayın böyle! Yazık! Niye böyle yaptınız? Neden topuklarınızı kuru bıraktınız? gibi bir mânâ ifade ederken, kâfirler için de cehenneme gidesiceler, veyli boylayası-calar gibi bir lânet ve beddua ifade etmektedir. Mü'mine bir tahzir, bir kınama ifade ederken, kâfire bir talep yahut beddua oluşturmaktadır. Bakın burada da İslâm'ın temel rükünlerini bozan veya kıyameti hesaba katmayanlara veyl isteniyor.

Mutafifîne veyl olsun. Mutaffifîn cehennemin veyline gitsin. Ve-ya Mutaffifîn olanlar cehennemin veyl derekesine yuvarlanacaktır. Kimmiş Mutaffifîn?

"İnsanlardan, kendileri bir şeyi ölçerek aldıkları za-man tam alan; ama onlara bir şeyi ölçüp tartarak verdiklerinde eksik tutan kimseler veyl'e gideceklerdir."

Kendi lehlerine ölçüp biçtiklerinde farklı, başkalarına ölçüp biçtiklerinde farklı ölçüp biçerler onlar. Alırlarken farklı, satarlarken farklı davrananlar, farklı ölçüp biçenler. Borçlu iken farklı, alacaklı ko-numundayken farklı tavırlar sergileyenler. Alacaklı iken karşısındakine nefes aldırmazken, borçlu konumunda borcunu ödemeyerek karşısındakine zulmedenler. Birisinden mal alacakları zaman onu kötüleyip, aynı malı kendileri satarlarken onu överek farklı bir tutum içine gi-renler. Veya bir konuda fikir beyan ederken kendilerine yönelikse farklı, başkalarına yönelikse farklı beyanlarda bulunurlar.

Evinin yıkılması söz konusuysa imar arayan, ama yapılması söz konusu olduğu zaman imar aramayanlar. Kendi hakları söz konusu olduğu zaman farklı, sorumlulukları söz konusu olduğu zaman da farklı davrananlar. Kadınlarından, çocuklarından itaat isterken tam itaat isteyen, ama onlara karşı kendi sorumlulukları söz konusu olduğu zaman da eksik olmasını isteyenler.

Hanımlarından, çocuklarından gerek kendisine, gerekse Allah'a karşı tam itaat bekleyen ama aynı Allah'a kendisinin itaati söz konusu olunca hep eksikten yana davrananlar.

Veya Allah'ın dinini başkalarına anlatırken farklı, kendisine uygularken farklı davrananlar. Hani hoca cemaata vaaz ediyormuş. Di-yormuş ki: "Ey cemaat! Aman kadınlarınızı, kızlarınızı sokağa şöyle şöyle çıkarmayın! Aman onların namuslarını, iffetlerini el âlemin ayaklarının altına dökmeyin!" Kendi karısı için: "Onun vaziyeti ne öyle hocam? Hocam! İyi diyorsun da seninkileri çok berbat görüyoruz" denince, hoca diyormuş ki: "Eh haspaya da yakışmıyor değil hani!" İşte bu Mutaffifliktir, hainliktir, Allah korusun.

Öyle değil mi? Senin haspaya yakışıyorsa bizim haspaya da yakışır! Başkasına geldi mi şöyle, kendine geldi mi böyle olmaz bu. Veya aman çocuklarınızı Allah'ın istediği biçimde Müslüman'ca eğitin! diyerek çevresine doğru ölçüp biçtiği halde kendi çocuklarının eğitimine dikkat etmeyen kimse gibi. İşte bu mutaffifliktir ve Allah korusun veyl onlar içindir diyor Rabbimiz.

Bakara'nın 17-19. âyetlerinde bir insan tipi anlatılır: Adam ateş yaktı, sonra Allah onun gözünün görme özelliğini alıverdi. Önünü gö-remiyor adam. Ama yaktığı ateş etrafını aydınlatıyor, başkaları onun ışığından istifade ediyor, başkaları onun ışığıyla yol buluyor ama kendisi faydalanamıyor. Yani adam hep başkalarına din anlatıyor ama kendisinin faydalanması yok. Başkalarını eğitmeye çalışıyor ama evini ihmal ediyor. Başkalarına farklı, kendisine farklı davranıyor. Başkalarına farklı, kendisine farklı ölçüyor. Başkalarına ölçerken, başkalarından isterken tamam ama iş kendisine yüklendiğinde, evine Sünnet girmeyen, mutfağına Kur'an girmeyen, yemesine içmesine, kazanma-sına harcamasına Kur'an girmeyen kişi de mutaffiftir, onun yaptığı da mutaffifinliktir.

İşte meselâ şu anda ben ateş yakıyorum ve çevremi aydınlatıyorum. Benim yaktığım bu ateşle sizler aydınlanıyorsunuz. Gönlünüz aydınlanıyor, ruhunuz ve düşünceniz aydınlanıyor. Bir şeyler anlıyor, bir şeyler öğreniyorsunuz. Sizin öğrenmenize, sizin aydınlanmanıza sebep olan bu ateşi şu anda ben tutuşturmaya çalışıyorum. Ama yaktığım bu ateşe karşı ben kendim nötr davranırsam, kendi gayretsizliğim sebebiyle veya kendim konusunda negatif isteğim sebebiyle bu yaktığım ateşten kendim istifade etmek istemezsem ve bu yüzden de benim gözümün nûru alınır ve kalbim mühürlenirse, ben de aynen o adam gibi olurum, Allah korusun.

Başkalarına ölçüp biçerken farklı kendime ölçüp biçerken farklı davranan, çevresini aydınlatan, ama kendisi bu ateşten mahrum ka-lan, çevresine ışık dağıtıp kendisi karanlıkta kalan, ekmek fabrikası kurup imal ettiği on binlerce ekmekle çevresini doyuran ama akşam evdeki çoluk çocuğuna koltuğunun altında iki tane ekmek götürmeyen adam gibi olurum ki, işte bu mutaffifliktir. Veya başkalarına dağıttığı ekmekten kendi ağzına götürmeyen adam mutaffiftir.

Bakıyoruz, adam hem Kur'an anlatıyor, hem Sünnet yazıyor, hem kitap yazıyor hem talebe yetiştiriyor, ama kendine karşı o kadar kör ve sağır ki adam. Başkalarına duyurduklarını kendine karşı uygulama noktasında o kadar kayıtsız, o kadar vurdum duymaz ki! Karısına, çocuklarına karşı o kadar kör ve sağır ki, o kadar sağır ve vurdum duymaz ki! Bu tür insanları gördükçe Mutaffifini daha bir net anlama imkânı buluyoruz.

"İnsanları Allah'a dâvet ve kendisi de iyi amel ve hareket eden ve 'Ben şüphesiz müslümanlardanım' diyen kimseden daha güzel sözlü kimdir?"
(Fussilet: 41/33)

Peygamberlerin tamamının özleri sözlerine, amelleri kavillerine, kalpleri dillerine uygun idi. Ne söylemişlerse kalplerinde o vardı. Nasıl inanmışlarsa öyle bir hayat yaşamışlardır.

Beşer tarihinin uzun devreleri boyunca pek çok siyâsî, felsefî ve fikrî doktrin, hayat sahnesinde yer almıştır. Bunlarda hep görülen husus; dâvâ ile hakikat, söz ile fiiller, iddia ile vâkıa, teori ile pratik a-rasında önemli farklılıkların bulunduğudur. Hep iddia, söz ve dâvâ, vâkıadan, fiillerden ve olaylardan üstün olagelmiştir. Ancak peygam-berler tarihinde bunun aksine peygamberlerin yaşayışları, sözleri ve dâvet ettikleri şeylere mutâbık olmuş, onların hattâ üstünde bulun-muştur. Onları gören, onlara muhatap olan insanlar, henüz onların peygamberliğini bilmeden doğruluk ve dürüstlüklerini teslim etmiş-lerdir. Hz. Yusuf zindanda iken hapis arkadaşları ona: ***"Şüphesiz biz seni iyilik ve ihsan sahiplerinden görüyoruz."***
(Yusuf:36) diye müracaat ediyorlardı.

İslâm'a dâvet eden, başkalarına iyiliği emreden kişi, güzel ah-lâk sahibi olmalıdır. Şüphesiz insanın sahip olduğu şeyler içinde en değerli olanı, güzel ahlâktır. Güzel ahlâkın timsali de Peygamberi-mizdir. Onun gibi olmaya çalışmak, onun gibi yaşamak, yani yaşayan Kur'an olmaya gayret etmek, sünnet üzere bir hayat sürmek, güzel ahlâk üzere olmak demektir.

"Andolsun ki sizin için, Allah'ı ve âhiret gününü arzu eden ve Allah'ı çok anan kimseler için, Allah'ın elçisi en güzel örnektir."
(Ahzâb:21)

İşte o, Allah'ın seçtiği bir rehber olarak, hem sözleriyle ve hem de yaşayışıyla müslümanlara örnek olmuştur: İnsanlardan bir şeyi yapmalarını isteyince, önce kendisi bunun kat kat fazlasını yapmıştır. Herkesten fazla namaz kılmış, herkesten fazla oruç tutmuş ve herkesten fazla sadaka vermiştir. Yasakladıklarından da daima uzak dur-muş, hiçbir günaha bulaşmamıştır. Her türlü aşırılıktan kaçınmış, dai-ma orta yolu izlemiştir. Meselâ o çok

merhametliydi, ama merhameti zaafa varmıyor, adaletten hiç bir şekilde ayrılmıyordu. Çok cömertti fakat müsrif ve savurgan değildi. İbadete çok önem veriyordu ama dünyayı da ihmal etmiyordu. Çok bağışlayıcıydı fakat tâvizkâr değildi. Şefkatli ve yumuşak huyluydu ama gerektiğinde cephede tek başına bile direnebiliyordu... İşte dâvetçi de, onun hayatını iyi öğrenip, onun gibi yaşamaya, Muhammedcik/Küçük Muhammed olmaya çalışmalı-dır ki, insanlara etkili olup söz geçirebilsin.

Peygamber Efendimizin nübüvvet öncesi ve sonrası hali ve yaşayışı, Mekkelilerce gâyet güzel biliniyor, peygamberliğinde O'nun temel fikrine karşı koyarak tevhidi kabul etmemek, yayılmasını engel-lemek için türlü yollara başvuruyorlar, fakat şahsî yaşayışı hakkında en küçük bir ithamda dahi bulunamıyor, O'nun "el-Emîn"liğini ikrar et-mek zorunda kalıyorlardı. O, insanlara teklif ettiği hususları herkesten önce kendi nefsinde, herkesin yapabileceğinden fazlasıyla tatbik edi-yordu. Şüphesiz bu, dâvet olunanlara tesir eden önemli bir faktör ola-caktı. Umman kralı el-Culendî'ye Rasulullah'ın İslâm'a dâvet mektubu ulaştığı zaman Hz. Peygamber'in hayatı hakkında bilgiler edinen meli-kin sözleri şöyle oluyordu: Allah beni bu ümmî peygambere delâlet/ rehberlik etmiştir. O peygamber, hiçbir iyiliği kendisi ilk tatbik eden ol-maksızın emretmiyor, hiçbir kötülüğü de kendisi ilk terk eden olmak-sızın nehyetmiyor. O, mutlaka galip gelecektir, engellenemeyecektir. O, ahde vefâ gösterir, sözünü yerine getirir. Ben kesinlikle kabul edi-yorum ki o, bir peygamberdir."

Cenâb-ı Hak, sözle yapılan dâvete fiilen örnek olmayı emre-der:

"İnsanları Allah'a dâvet ve kendisi de sâlih amel/iyi davranış ve hareket eden ve 'Ben şüphesiz müslümanlar-danım' diyen kimseden daha güzel sözlü kimdir?"

(Fussilet: 41/33)

Bu âyette, iyiliği emreden dâvetçide ve hatipte aranacak vasıf-ların en önemlileri bir araya getirilmiştir. Burada iyiliğe dâvet eden tebliğci veya hatip için sâlih amel, işinin sözüne uygun olmasıdır. *"Ben şüphesiz müslümanlardanım"* demesi ise, dâvetçi veya hatibin kendini dinleyicilerden üstün ve ayrı görmemesi, onlarla kaynaşmış, kibir ve gurur gibi duygulara kapılmamış olmasıdır. İnsanlar, örnek görmek isterler. Psikoloji ve pedagojide, örnek almanın doğurduğu "taklit fonksiyonu"nun büyük değeri vardır. Her taklit olayı, önce insanların ruhlarında arzu, ihtiyaç, itikad ve fikir şeklinde doğar. Daha sonra bunlar, hareket ve davranışlar, âdet ve alışkanlıklar şeklinde yaşayışa intikal eder. Bu konuda toplumun her sınıfında ve her türlü eğitim dalında istifade edilir.

Meselâ çocuğuna dinî eğitim vermek isteyen bir âile, ona her vesile ile “taklit edilecek iyi numûneler” göstermek zorundadır. Yeme-ğe başlarken besmele, kalkarken hamd, Kur’an okumak, namaz, o-ruç, fakirlere yardım, küfür etmemek, içki içmemek, yalan söyleme-mek gibi İslâm’ın emrettiği esasları, ciddî ve samimi olarak önce aile büyükleri yapacak, çocuklar şuursuz olarak bunları taklit edeceklerdir. Bu taklit devam ettikçe, nihâyet kuvvetli bir itiyat/alışkanlık haline ge-lir. Çocuklukta kazanılan iyi itiyatlar, bütün hayat süresince devam eder. Toplumun her yönünde halk toplulukları ve kitleler arasında ay-nı kanun hükümleri geçerlidir. Öğretmen okulda, dâvetçi muhatapları karşısında hal ve tavırları, fikirleri ve sözleriyle daima örnek olmalıdır. Bunlar yapılmadıkça dâvet ve tebliğ için, eğitim ve öğretim için ne kadar gayret sarf edilse tesirsiz kalmaya mahkûmdur. Genel ku-ral olarak diyebiliriz ki tebliğ, beşikten mezara kadar devam eden bir alıştırma ve iyi örnek olma işidir.[1][1]

Rasulullah, yirmi üç sene süren peygamberlik hayatı boyunca hiç kimse, onun karşısına çıkarak, veya arkasından konuşarak: "Ne-den bize söylediklerini kendin de yapmıyorsun?" diyememiştir. Rasu-lullah'ın bu üstün vasfı, O'nun her yönüyle sözü dinlenir bir peygam-ber olarak tanınmasına sebep olmuştur. Hayatı boyunca ona sarsıl-maz bir imanla bağlananlar, her şeyden çok, sözünün işe uygun ol-ması yönü ile ona bağlanmışlardır. Rasulullah'a beslenen güvenin, iti-madın aslı bu esasa dayanıyordu. Yaşayışla güzel örnek verme ku-ralının etkisini gâyet iyi bilen Peygamber Efendimiz, kendisi hayatıyla örnek teşkil ettiği gibi, İslâm'a dâvet ettiği insanların İslâmî yaşayışı görerek fikir ve kanaatlerini ona göre tayin ve tespit etmelerine imkân ve vesileler hazırlıyordu. Bedir Gazvesinde ele geçirilen esirlerin top-luca bir yerde hapis tutulmaları yerine birer birer ashâb-ı kirâma dağı-tılarak misafir edilmeleri, başka birtakım fayda mülâhazaları yanında büyük ölçüde, esirler sahabenin İslâm'ı yaşayışına vâkıf olsunlar diye olsa gerektir.

İslâm düşmanı Benû Hanife reisi Sümâme'nin müslüman ol-masına, Hz. Peygamber'in hüsn-i muâmelesi, karşılıksız affı yanında mescidde bir direğe bağlı kaldığı müddet zarfında İslâmî tatbikatı gö-rerek hakikati idrak etmesi de etkili olmuştur, diyebiliriz. Tâif heyeti geldiği zaman, müslümanların Kur'an okuyuşları, namaz kılışları, hu-şû ve huzû içinde ibadetleri ve İslâm'ı yaşayışları kalplerini rikkate ge-tirsin diye Hz. Peygamber'in onları mescidin hemen yanında misafir ettiğini biliyoruz. Bazı heyet mensuplarının, ashâbın evlerine dağıtıla-rak misafir edilmelerinde de, yine bu husus mutlaka göz önünde bulundurulmuştur.

Görülüyor ki İslâmî dâvetin neticeye ulaşabilmesi için dâvetçi-nin tebliğ ettiği esasları çok iyi bilerek hayatında yaşaması, güzel bir örnek teşkil etmesi, mutlak bir zarurettir. Asr-ı Saadet'ten sonra İslâ-m'a muhatap olan millet ve ümmetlerin İslâm'ı öğrenme ve kabul et-mede tamamen uzak ve yabancı kalmalarına sebep, -esefle kaydedelim ki- İslâm'ı hiç duymadıkları veya yanlış anladıklarından ziyade, müslümanlardan gördükleri kötü yaşayış ve davranışlar olmuştur. İs-lâm'ı kabul edenleri incelediğimiz zaman bunların iki ana grup teşek-kül ettirdiğini görürüz:

1- Allah'a ve İslâm'a samimiyetle bağlı müslümanların örnek yaşayışlarından etkilenerek müslüman olanlar,

2- Hür düşünce ve tarafsız bir araştırmayla İslâm'ın hakikatini anlayarak diğer dinlerin yanlışlıklarından İslâm'a sığınanlar.

Şüphesiz birinci grup, ikinciden kat kat fazladır. Müslümanlar ve dâvetçiler, bilmelidirler ki şâyet kendileri yaşayışlarını İslâm'a uy-durarak güzel bir örnek halinde İslâm'ı sunabilseler Avrupa'sıyla, Amerika'sıyla bütün bir cihan kapıları sonuna kadar İslâm'a açacaktır.

Yapmadıklarını söyleyen, başkasına öğüt verip kendileri ver-dikleri öğütlere uymayan ve başkalarına doğru yolu gösterip kendileri o yoldan gitmeyenler, ancak kulların alayını ve Rablerinin gazabını üzerlerine çekerler. Dâvetçi, kendi kendisini sıkı sıkıya kontrol etmeli ve verdiği kararlara uymakta öncelikle kendisini sorumlu tutmalıdır. İlim, başkalarına aktarmak için değil; öncelikle yaşamak için öğre-nilmelidir. Allah diyor ki, veyl olsun o Mutaffiflere. Her konuda ölçüyü kaybedenlere veyl olsun. Kazanma harcama konusundaki ölçüden tu-tun da, çocuğa verilecek eğitimin ölçüsüne, kadınların haklarını verme konusundaki ölçüye, komşularımızın haklarına verme konusundaki ölçüye kadar her konuda ölçüyü kaybedenlere veyl olsun.

Özellikle burada mal, mülk konusunda ölçüyü kaybedenler an-latılıyor. İnsanların mala bakışlarının bozulması, malla ilişkilerini Allah’ın istediği gibi ayarlamamaları anlatılıyor. Mal konusunda ölçüye, tartıya riâyet etmeyişleri anlatılıyor. Kur’an-ı Kerîm’de pek çok yerde ölçüye tartıya riâyet etmeyen toplumların helâk oldukları vurgulanmaktadır. Bakın Araf sûresinde Şuayb’ın (a.s) toplumunun durumu anlatılır. Şuayb’ın (a.s) toplumunun en büyük hastalığı muamelat konusuna Allah’ı karıştırmamak ve ölçü, tartıya riâyet etmemekti. Ölçü ve tartıda kapitalist bir hayatın ortaya konması, maddeci ve materyalist bir anlayışın doruklaştırılması. Ahiret inancının, hesap-kitap duygusunun diskalifiye edilip dünyanın birinci plana alınması ve bunun sonucu olarak da putlaştırılan dünya ve dünyalıklara ulaşabilmek için her şeyin meşru sayıldığı bir toplum. Bakın bu topluma elçi olarak ge-len Hz. Şuayb der ki:

“Medyen halkına da kardeşleri Şuayb’ı gönderdik. Onlara şöyle dedi: “Ey milletim! Allah'a kulluk edin, O’-ndan başka İlâhınız yoktur. Rabbinizden size bir belge geldi. Ölçü ve tartıyı tam yapın, insanların eşyasını eksik vermeyin, düzelttikten sonra yeryüzünde bozgunculuk etmeyin; inanıyorsanız bilin ki, bunlar sizin için hayırlıdır.”

(A’râf 85)

Meyden halkına da kendilerinden, kendi içlerinden, tanıdıkları, bildikleri kardeşleri Şuayb’ı gönderdik diyor Rabbimiz. Kavmine elçi olarak, örnek kul olarak gönderilen Hz. Şuayb kavmine dedi ki: Ey kavmim, ey benden olanlar, ey sahiplendiklerim, Allah’a kul olun. Allah’ı dinleyin. Allah için bir hayat yaşayın. Almanızda vermenizde, sevmenizde küsmenizde, evlenmenizde boşanmanızda, yemenizde içmenizde, giyinmenizde kuşanmanızda, düğününüzde derneğinizde, kocalığınızda babalığınızda, hukukunuzda eğitiminizde, hasılı tüm bi-reysel ve toplumsal hayatınızda sadece Allah’ı dinleyin. Sadece Allah’ın çektiği yere gidin. Çünkü sizin O’ndan başka sözünü dinleyeceğiniz, yasalarını uygulayacağınız, hatırını kazanacağınız ilahınız yoktur. Allah’tan başka hayata karışacak tanrınız yoktur. Allah’tan başka hayata program yapacak yoktur. Rabbinizden size apaçık Beyyine’ler gelmiştir. Öyleyse Rabbinizin emrettiği biçimde ölçü ve tartıya riâyet edin ve insanların mallarını eksiltmeyin. Allah’ın meşru kılmadığı, Allah’ın izin vermediği batıl yollarla, haram yollarla birbirinizin mallarını yemeyin, birbirinize zulmetmeyin.

Allah’ın peygamberi evvela toplumunu tevhide dâvet ettikten sonra ölçü ve tartı konusunu, ticarette dürüst davranmaları konusunu gündeme getiriyor. Elbette tevhidi kavrayamamış, Allah’a Allah’ın is-tediği biçimde inanamamış bir insanın, içine iman ve akide yerleşme-miş bir toplumun ameli hayatının düzelmesi de mümkün olmayacaktır. Allah’ı, Allah’ın kendisini tarif ettiği biçimde tanımayan ve inanmayan bir adama bir kısım amellerden söz etmenin anlamı yoktur. Çünkü ne adına yapacak ki adam bunları? İnsanlara önce Allah, cennet, cehennem, hesap-kitap anlatılacak, yani cenneti ve cehennemi olan, sonunda hesaba çekecek olan bir Allah anlatılacak ve ondan sonra da işte bu Allah hatırına şunları şunları yapman lâzım denilecektir. İş-te Allah’ın elçisi de işe buradan başladıktan sonra onların hayatlarındaki bir bozukluğa dikkat çekiyor. Ölçü ve tartıya riâyet edin ve insanların eşyalarını eksiltmeyin, eksik vermeyin. Bu emir, ticaretin her çe-şidini içine alan bir emirdir. İhtiyaç olmayan şeyleri reklâmlar vasıtasıyla ihtiyaçmış gibi göstermekten tutun da, insanların şartlandırılmasına, satılmaması gereken malın satılmasına, enflasyon yoluyla çaktırmadan sadeyağdan kıl çeker gibi insanların ceplerine uzanmaya kadar her türlü mal eksiltmeyi içine almaktadır ve bunların her türlüsü yasaktır.

Evet orada da burada da Rabbimiz diyor ki, “Ölçü ve tartıya iyi riâyet edin. İnsanların mallarını eksiltmeyin. İnsanların haklarını yemek sûretiyle

onlara zulmetmeyin.” Eğer bir toplumun hayatı Allah’a iman esasına dayanmıyorsa, ekonomik hayatı Allah’a iman ve teslimiyet esasına dayanmıyor, kapitalist yahut materyalist bir anlayışa, küfre ve şirke dayanıyorsa, o toplumda mutlaka zulüm olacak, insanlar her şeyi kendi menfaatlerine göre yontacak ve mutlaka o toplumda ezenler ve ezilenler olacaktır. Böyle bir toplumda bu kaçınılmazdır. Çünkü hayatları Allah’a iman esasına dayanmayan, hayat programlarını Allah’tan almayan, Allah’ın âyetlerine kulak vermeyen bir toplumun fertleri bencildir, hodbindir. Sadece kendilerini düşünen, kendilerinden başka hiç kimseyi düşünmeyen, tüm dünya kendilerine verilse bile bir türlü doymayan insanlardır. Bundan dolayıdır ki daha çok kazanabilmek için insanlara ölçüp tartarken hep eksik ölçüp tartacaklar ve insanlara zulmedeceklerdir.

İşte Medyen ahalisi de böyleydi. Rivâyetlere göre ticarette kul-landıkları altın ve gümüş paralardan insanlara verirken bir kısmını ke-serek, eksilterek veriyorlardı. İşte şu anda bizim toplumda enflasyon da aynı şeyi gerçekleştirmektedir. Allah’a iman ve teslimiyet esasına dayanmayan bu sistem, her gün insanların cebindekini biraz daha eksiltmektedir. Ama bizler de buna yardımcı oluyoruz tabii. Allah diyor ki bakın:

4-6. “Bunlar, büyük bir günde tekrar dirileceklerini sanmıyorlar mı? O gün insanlar alemlerin Rabbinin huzurunda durur.”

Yani onlar zanda mı etmiyorlar? Bu adamlar, bu başkalarına farklı, kendilerine farklı ölçenler, ölçü ve tartıyı bozarak haksız yere insanların mallarını yiyenler, anlaşıldı inanmıyorlar da, zan da mı et-miyorlar? İmanları yok belli de, en ufak bir zan da mı taşımıyorlar? Bir şüphe de mi taşımıyorlar bunlar! Hangi konuda? Tekrar dirilecekleri konusunda. Azîm bir günün hesabı, kitabı konusunda. Alemlerin Rab-binin huzurunda hesap-kitap için toplanıp yaptıklarının sorgulamasının yapılacağı konusunda. Haydi imanları yok diyelim, ama ufacık bir ihtimal de mi vermiyorlar buna?

Kur’an’da zan bazen iman mânâsına da gelir. Kur’an’da zannın iman mânâsına geldiği yerler de vardır. Öyleyse bu adamlar o güne inanmıyorlar mı? demek de doğru olacaktır.

7-9. “Sakının; Allah’ın buyruğundan dışarı çıkanlar, muhakkak “Siccîn” adlı defterde yazılıdır. “Siccîn”in ne olduğunu sen nereden bilirsin? O, yazılmış bir kitaptır.”

Ne bu yaptığınız? Kendinize gelin! Vazgeçin bu anlayışlarınızdan! Düzeltin durumlarınızı! Bilesiniz ki füccarın, facirlerin, sapanların, Allah’ın istediğine göre hayatı düzenlemeyenlerin, mala bakışlarını, malla münasebetlerini Allah’ın kitabına göre ayarlamayanların kitabı ***“Siccîn”***dedir.

Siccîn'in ne olduğunu sen nereden bilirsin? Sen bilir misin peygamberim onun ne olduğunu? Ya da o ne Siccîn'dir? Ne Siccîn? Siccîn, hapishane demektir. Aşağıların aşağısı, en pis, en kötü yer demektir.

O, Kitab-ı Merkûm'dur, yazılmış bir kitaptır. O, cehennemliklerin yazılmış, derlenmiş hesap defterleri, sicil dosyaları, yazılmış, rak-kamlanmış kütükleridir. Açıkça, sağlamca yazılmış, mühürlenmiş, ka-yıt altına alınmış, bunlar cehennemliktir diye mimlenmiş, tescilli, mühürlü dosyalardır onlar. Öyle pis dosyalar ki bunlar, her görenin rahatlıkla anlayabileceği açıklıkta defterlerdir.

Nitekim bir sonraki sûrede kâfirler, zâlimler Allah'ın melekleri tarafından kendilerine bu defterleri sol taraflarından sunulunca bu defterlerin pisliğini bildikleri için almak istemeyecekleri, almamak için ellerini arkalarına atacakları, ama zorla arkalarından defterleri verilecekleri anlatılır.

Bu zâlimlerin dosyaları işte böyle tutuluyor. Şimdi onlar da Müslümanları dosyalamaya, fişlemeye çalışıyorlar, değil mi? Unutmasınlar ki Allah da onları fişlemektedir. Yakında nasıl bir devrilişle devrildiklerini göreceğiz bu kimselerin.

10-11. "Yalanlayanların o gün vay haline! Onlar, kıyamet gününü yalanlamış olanlardır."

Yalanlayanların, yalan sayanların vay haline. Neyi yalanlıyorlar? Hayatı ilgilendiren her konuda yalan söyleyenler, dini, Allah'ın ha-yat programını, Allah'ı yalanlayanlar, Allah'a karşı yalan iftiralarda bu-lunanlar. "Bana göre Allah şöyle olmalıdır! Bana göre Allah böyle bu-yurmaktadır! Bana göre Allah'ın dini böyledir! Bana göre Allah'ın ki-tabı böyle olmalıdır. Allah'ın kitabı da böyle buyurmaktadır, Allah da demokrasiden yanadır. Din de bu tür bir kıyafetten yanadır. Bana gö-re Allah hayata karışmamalıdır. Bana göre kılık-kıyafetin bu kadarını da Allah istememektedir" diyerek Allah'a iftirada bulunanlar.

Allah'tan habersiz oldukları halde Allah hakkında konuşanlar... Dinden, Kur'an'dan habersiz oldukları halde din, Kur'an hakkında ko-nuşanlar, peygamberi tanımadıkları halde peygamber hakkında fikir yürütenler, ahkâm kesenler…Kendi fikirlerini, kendi görüşlerini ve he-vâlarını Kur'an'la, peygamberle ve dinle özdeşleştirmeye çalışanlar. Allah öyle olmadığı halde Allah'a yol göstermeye, akıl vermeye çalışanlar. Böyle olmalısın ya Rabbi! Biz senin böyle olmanı istiyoruz! Sen bizim istediğimiz gibi olmak zorundasın diyerek Allah'ı yönlendirmeye çalışanlar. Demediğini dedi, dediğini de demedi

diyerek zorla kitaba kendi hevâlarını söyletmeye çalışanlar. Peygamber de böyleydi, peygamber de bizim düşüncemizin üyesiydi diyerek peygamberi şartlandırmaya çalışanlar…

Evet onlar hakkı yalanlayan, dini reddeden, kendilerini putlaştıran, rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulunan kimselerdir. "Ya Rabbi her ne kadar da sen eğitiminiz şöyle olsun, hukukunuz böyle olsun, ekonominiz şöyle olsun, ticaretiniz, aile hayatınız, sosyal düzeniniz, siyasal yapılanmanız şöyle olsun diyorsan da biz böyle de yaparız" diyenlerdir bunlar. Allah öyle dediği halde demedi diyerek, ya da Allah öyle demediği halde, Allah öyle buyurmadığı halde Allah öyle dedi diyerek dediğini demedi demediğini dedi diyerek yalan söyleyenler…

"Allah dünyayı yarattı ve işi bitti diyerek, yani artık Allah hayata karışmıyor, Allah hayata karışmaz" diyerek yalan söyleyenler… "Allah dünyanın idaresini bize bıraktı" diyerek yalan söyleyenler. "İnsanlık için en ideal sistem, insanların tespit ettikleri sistemdir. Allah sistem konusunda bilgisizdir. Allah asla bize hayat programı göndermemiştir" diye yalan söyleyenler…

Bir de din gününü, kıyamet gününü ve o günün hesabını, kitabını yalanlayanlar. Hayatlarını ahiretin yokluğuna bina edenler... Sümenaltı edileceklerine, bir daha diriltilmeyeceklerine inananlar... Veyl olsun onlara, yazıklar olsun onlara. Müddessir'de de din gününü yalanlayanların cehenneme gidecekleri anlatılıyordu. Din gününü ya-lan sayıyor oldukları anlatılıyordu orada. İnkâr değil yalan sayıyorlardı onlar. Yani adam diliyle kabul ediyor ama hayatıyla, hayat programıyla yalan sayıyor. Soruyorsunuz: Ölüm var mı? Var. Kabir var mı? Var. Hesap kitap var mı? Var diyor, inanıyor adam, ama öyle bir hayat ya-şıyor ki dünyaya dalmış. Hayatında bu var dediklerinin kokusunu bile görmek mümkün değil. Dünyaya ayırdığı zamanı Allah'a ve ahirete ayırmıyor. Akvaryumun başında beklediği kadar Kur'an'ın başında beklemiyor. Dükkanıyla ilgilendiği kadar çocuklarıyla ilgilenmiyor. Arabasına ayırdığı zamanı hanımının İslâmî hayatına ayırmıyor. TV'ye ayırdığı zamanı komşularına ayırmıyor. İşte bunlar din gününü yalanlayan, yalan sayan, yok farz eden kimselerdir.

12. "Oysa onu mütecaviz günahkardan başka kimse yalanlamaz."

Ahireti, din gününü ancak günaha düşkün, günah yükünden hoşlanan haddi aşmışlar yalanlar. Vebal yüklenen, suç yüklenen, so-rumluluk yüklenen insanlar… Kitaptan habersiz söyledikleri sözleriyle, vahye istinat etmeyen hükümleriyle, hikmete dayanmayan, Kitap ve Sünnete dayanmayan davranışlarıyla, Allah'tan kaynaklanmayan hayat programlarıyla hem kendi

veballerini hem de Allah yasalarından koparıp kendi yasalarına kul, köle yaptıkları Allah kullarının veballerini yüklenen insanlardır bunlar. Kendileri Allah'ın âyetlerinden habersiz bir hayat yaşadıkları gibi, çevrelerindeki insanları da Allah'ın âyetlerinden koparan, Allah'ın âyetlerini gündemden düşüren, âyetlerin eğitimine yasaklar koyan ve böylece Allah'ın âyetlerini örtüp çevresindekileri de bu âyetlere karşı örtülü hale getirdikleri için sürekli vebal yükü yüklenmeden yana olan insanlardır bunlar.

Yani aslında bu adamlar da biliyorlar ahiretin varlığını ama ha-yatlarının değişeceğinden korktukları için inanmak istemiyorlar. Aslında Allah'ı, Allah'ın âyetlerini, kıyamet gerçeğini biliyorlar. Bile bile, pe-şin peşin reddediyorlar. Neden? Çünkü o zaman şu andaki yaşadıkları hayatlarını, yaşantılarını, beklentilerini reddetmeleri gerekecekti. Çünkü ahirete inandıkları zaman kesinlikle biliyorlardı ki hayatları değişecekti. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın hayat programına yönel-dikleri zaman huzurları kaçacaktı. O zaman keyiflerine geldiği gibi ya-şayamayacaklardı. O zaman insanlara zulmedemeyecekler, kan içemeyecekler, tanrılıkları bitecek ve sömürü düzenleri sona erecekti. O zaman zulümleri bitecekti. Saltanatları, çıkarları sona erecekti. Onun için biliyorlar ama bile bile inkâr ediyorlar hainler.

13. "Ona âyetlerimiz okunduğu zaman "Öncekilerin masalları" der.

Bu kitap esatıyr'ul evvelindir. Bu eskilerin yazdıkları satırlar, bu eski kitaplardaki sayfalardır. Bunlar çok eski şeyler. Eski şeyler, eski-miş şeyler bunlar. Bize göre daha çağdaş, daha biz ifadeli, daha bizim hayatımızı içeren, işte şehrimizle, kentimizle, belediyemiz, parlamentomuzla, atımız, arabamızla, parkımız, plajımızla, radyomuz, televizyonumuzla ilgilenen bize yönelik, yeni kitaplar olmalı. Yani daha çağdaş, daha özgün, daha yeni kitaplar olmalı diyorlar. Yeni satırlar arıyorlar adamlar.

Veya, "Efendim işte bunlar on üç asır öncesine ait şeyler. Ya da işte imamlar dönemine, mezhepler dönemine ait şeyler. İmamlar döneminde, mezhepler döneminde ayarlanmış uyarlanmış şeyler" de-meye çalışıyorlar. Garip ama bu alçakların dediklerini şimdi Müslümanlar söylüyor.

Bu mitoloji, yani efsane diyorlar. Kur'an'ın istediği hayatı mitoloji, efsane görmeye çalışıyorlar. Müslümanlar yapıyor bunu. "Efendim o peygamberdi, elbette kitabı o anlayacaktı. Biz peygamber değiliz ki! Biz onun gibi değiliz ki bu kitabı anlayabilelim!" diyorlar. "Efendim onlar Sahâbeydi, elbette bu kitabı onlar anlar ve yaşarlardı" di-yorlar. "Yani şimdi bizler Sahâbe miyiz ki bu kitabın âyetlerini anlamak ve yaşamakla sorumlu tutulalım? Mümkün değil arkadaş, bugün bunu yapmak!" diyorlar. "Kardeşim eğer Müslümansan, Müslüman ol-duğunu iddia ediyorsan o zaman kızını böyle giydireceksin, hanımını böyle eğiteceksin, şuradan kazanacak, şurada harcamayacaksın, bu

devirde kesinlikle bunları yapmak mümkün değildir" diyorlar. "Belki o devirde, eski zamanlarda bunları yapmak mümkündü, ama bu devirde kesinlikle olmaz bu diyorlar. Namazsız, abdestsiz olmaz diyeceksin, çaysız bir hayat düşüneceksin, televizyonsuz bir hayat düşüneceksin vallahi bu devirde imkanı yok, olmaz bunlar!" diyorlar.

Allah korusun, ama dünkü namussuzların ahlâksızların, kâfirlerin söylediklerini bugün Müslümanlar söylüyorlar. Kendilerine Allah'ın âyetleri okunduğu zaman kendilerine Allah'ın emirleri duyurulduğu zaman bunlar esatıyr'ul evvelîn diyorlar. Yani bunlar bir zamanlar insanların uyguladıkları ama bu zamanda uygulama imkânı olmayan şeylerdir diyorlar.

14. "Hayır hayır; onların kazandıkları kalplerini paslandırıp körletmiştir."

İşledikleri suçlar sebebiyle kalpleri paslanmıştır onların. Söz anlamaya yanaşmadıkları için, istifade etmek üzere, iman etmek ve amel etmek üzere dinlemedikleri için de Allah onların kalplerini mühürleyivermiştir. Dinlemek ve anlamak için kendilerine verdiği hassalarını kullanmadan yana olmadıkları için, Allah da bu hassalarını onlardan alıvermiştir. Kalplerine mühür vurmuştur Allah, çünkü bu adamlar Allah'ın kendilerine verdiği kalplerini kullanmak istememişlerdir. Allah, böyle davranan kimselerin kalplerini mühürleyiverir de duy-maz duygulanmaz hale getiriverir. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"İnsan bir günah işler ve kalpte bir leke meydana getirir. Sonra bir günah daha, bir günah daha derken günahlar insan kalbini bir kılıf gibi öyle bir sarar ki sonunda o kişi artık bir şey duymaz oluverir."

Zira kalp Allah'ı anma yeri, Allah'la beraber olma yeridir. Kalp, kabul ve ret makamıdır. Kalp, iyi ya da kötü olmanın merkezidir. İşte böyle kalp günahlarla, işledikleri suçlarla örtülünce, Allah da onun üzerine mührünü basıverir. Bir kabın üzerine mühür vurulmuşsa artık o kabın içine ulaşmak ancak o mührü, o damgayı çıkarmaya, kırmaya bağlıdır. Bu kalbe iman ancak o zaman girebilir.

Resûlullah Efendimiz bir hadislerinde buyurur ki; "kalpler ameller yönünden ayın üstündeki bulut gibidir. Ay bulutun içine girdi mi simsiyahtır, görünmez olur. Kalpte aynen bunun gibidir. Günahların içine battı mı artık simsiyah olur."

Kalbin temizliği iman ve amel iledir. Kalbin temiz olması için amellerin temiz olması gerekir. Zira ameller kalbin dışa yansıyan bölümüdür. Değilse bir kalbin iman sahibi mi, değil mi olduğunu bilmemiz mümkün değildir. Yâni iman kalbe yerleşip kalan bir hadise değildir. Bir başka deyişle iman kalbe

hapsedilmiş bir vicdan işi değildir. Aslında kalpte hapsedilip amellerle dışa taşmayan bir iman varlığını asla muhafaza edemez, yok olmaya mahkum olur. Neden? Çünkü aslında kalp bütün vücuda, bütün organlara kan pompalayan, tüm hücreleri canlı tutan, canlılık kazandıran, hayatiyet sağlayan bir merkezdir. Kalp bu işlevini ihmal ettiği anda bütün organlarda hayat biter. Aynen bunun gibi kalpte karar kılan iman, kalp tarafından bütün organlara ulaştırılır. El kalpten aldığı iman sinyaliyle yapması gerekeni yapar, yapmaması gerekeni yapmaz. Göz, kulak, burun, mide, barsak hepsi öyledir.

Şimdi düşünün ki, tertemiz bir kalbe tertemiz bir kan konup orada hapsedilse, kalp harekete geçip o kanı vücudun organlarına taşımasa, kesin biliyoruz ki bu tertemiz kan kısa bir süre sonra bu kal-bin içinde donmaya, çürümeye ve kokmaya mahkum olur. İşte iman da aynen bunun gibidir. Bir kalpteki iman ne kadar güçlü olursa olsun, eğer kalp tarafından diğer azalara iletilemiyorsa, yâni amel olarak bu iman azalarda kendini gösteremiyorsa, kesinlikle bilelim ki kalpte hap-sedilen ve amele dönüştürülemeyen bu iman da çürümeye, kokuşmaya ve yok olmaya mahkum olacaktır.

Kimi zavallılar derler ki; efendim sen kalbe bak kalbe. Her ne kadar da bizler namaz kılmıyor, oruç tutmuyor, örtünmüyor, Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşamıyorsak da bizim kalbimiz tertemizdir. Kalplerimiz puro sabunuyla yıkanmış, zemzemle temizlenmiştir. Bizler de müslümanız. Boş şeyler bunlar. Eğer sizin kalbinizde iman varsa -ki bunu biz bilemeyiz- çünkü sizin kalplerinizi açıp bakma imkânımız yoktur.

15. "Hayır; doğrusu onlar o gün, Rablerinden yok-sun kalacaklardır."

Onlar Allah'tan hicaplaşacaklar, ru'yet nimetinden, Allah'ı gör-me, Allah'ın cemaline bakma nimetinden ve tüm nimetlerden mahrum olacaklar. Cennete giremedikleri gibi, orada Rablerinin cemaline ba-kabilmekten de mahrum olacaklardır.

17. "Sonra da: "Yalanlayıp durduğunuz işte budur" denecektir. Sonra onlar, şüphesiz, cehenneme gireceklerdir."

Cehenneme yaslanacaklar, cehenneme sallanıverecekler. Ve denecek ki kendilerine: "İşte yalanladığınız, yalan saydığınız buydu. Haydi girin bakalım reddettiğiniz ateşin içine." Keşke akıllarımızı başlarımıza alsaydık diyecekler ama bu pişmanlık kendilerine hiçbir şey sağlamayacak.

18-21. "Ama iyilerin defteri yüksek katlardadır. O yüksek katların ne olduğunu sen bilir misin? O, gözde meleklerin gördüğü, yazılı bir kitaptır."

Kötülerin, kâfirlerin, zâlimlerin kütüklerinden, defterlerinden, si-cillerinden söz etmişti Rabbimiz. Burada da Ebrâr'ın, iyilerin, muttakilerin,

hayatlarını Allah adına yaşayan mü'minlerin defterlerinden söz ediliyor. Onların defterlerinin aşağıların aşağısında olmasına mukabil mü'minlerin defterlerinin kendileri gibi yücelerin yücesinde olduğunu, Mukarrabûn meleklerin bunlara şahit olduklarını, onların okuyup gördüklerini, veya yazılışına şahit olduklarını anlatıyor Rabbimiz. Mü'-minlerin defterleri de yazılmış, işaretlenmiş, tescil edilmiştir. Onların yaptıkları da asla zayi edilmemektedir.

Onların amelleri değerli olduğu için, Allah (cc) onların kitapları nı da yükseltmiş, onları değerli kılmıştır. Peygamberimiz (sav) buyu-ruyor ki:

"Sıdk (doğruluk) insanı birr'e (Allah'ın razı edecek iyiliğe) götürür., birr de mü'mini Cennete götürür. Kişi, doğruyu söyler ve doğruyu arar da Allah (cc) katında doğ-ru sözlü diye kaydedilir. Yalan da kişiyi sınırı aşmaya gö-türür. Haddi aşmak ta (kişiyi) ateşe götürür. Kişi yalan söyler ve yalanı araştırır da sonunda Allah katında yalancı diye kaydedilir"

Kur'an bize şöyle dua etmemizi tavsiye ediyor:

"Rabbimiz! Biz, 'Rabbimize iman edin' diye imana davet eden bir davetçiyi işittik, hemen iman ettik. Rab-bimiz! Bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerinizi ört ve bizi de 'ebrar (Allah'ı razı edecek iyilik sahipleriyle)' ile birlikte öldür."
(Âli İmran: 3/193)

22-24. "İyiler, şüphesiz, nimet içinde ve tahtlar üzerinde etrafı seyrederler. Onları, yüzlerindeki nimet pırıltısından tanırsın."

Ebrâr olanlar, birr sahipleri nimet içindedirler. Çünkü onlar orada Allah tarafından ağırlanmaktadırlar. Onlar için orada büyük bir ağırlanma vardır. Allah'ın zatına lâyık bir ağırlanma. Onun için orada mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü verici herhangi bir şey yoktur. Kur'-an'ın başka bir yerinde Rabbimiz o mü'minler için "Tuhberûn" ifadesini kullanır. Yani Allah'ın nimetlerinin insanın yüzüne, gözüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi anlamına geliyor. Allah'ın nimetlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hissedilecektir. Sevinçleri, memnuniyetleri, yüzlerinde, gözlerinde, hallerinde ve tavırlarında etrafa taşacaktır. Onları görenler her taraflarından bu nimetlerin sevincinin aktığını hissedecek. Cennette Rabbinizin onlar için hazırladığı nimetlerin eseri her hallerinden görünür biçimde sevindirileceklerdir. Dünyada işledikleri salih amelleri, yaşadıkları vahiy kaynaklı hayatları şükre değer görüldüğü için cennette süslenip ziynetlendirilecekler, ikram olunacaklar. Cennet onlarla özdeş olacak, içlerine, dışlarına si-necek ve tüm zerrelerinde etkisini gösterecektir. Cenneti kuşanacaklar, sevinci giyinecekler, hep neşeli, hep canlı olacaklar.

Allah'ın rahmeti onları çepeçevre kuşatacak ve Allah'ın nimetleriyle iç içe olduklarını her an hissedecekler.

Koltuklarının üzerlerine oturmuş, nimet, rahat ve huzur içinde, gamdan, tasadan uzak olarak etraflarını seyredecekler. Ya da kâfirlerin azap içindeki durumlarını seyredecekler. Koltuklara orada oturulur zaten. Ama bakıyoruz insanlar koltuklara, makamlara burada oturma kavgası veriyorlar. Mübâlağa etmiyorum şu anda Müslümanların evlerindeki koltuklar dünkü kralların, sultanların bile oturamadıkları cinsten koltuklardır. Resmî dairelerdeki müdürlerin, genel müdürlerin oturdukları koltuklara oturamadıklarının acısını çıkarmak üzere Müslümanlar evlerini ya da bürolarını onlarınkinden daha lüks koltuklarla doldurmaktadırlar. Bu tür koltuklarla dünya nimetlerini tatmayı hedef bilip tadanlar, acaba öbür taraftaki koltuklardan mahrum edilecekler desek yanlış mı olur? Dünya nimetlerinin peşinde koşanlar, meselâ soğuk suyun peşinde koşanlar, "hanım bir gün buzdolabına soğuk su koymadı" diye kavga edenler, acaba bunu hedef yaptı diye yarın ondan mahrum olmayacaklar mı? Veya dünyada Allah'ın yasağını çiğneyerek bir bardak şarap içen kişi yarın oradaki şaraplardan mahrum olmayacak mı? Düşünsek iyi olacak herhalde. Çünkü kitabımızın baş-ka yerlerinde, kimilerinin tüm mükafatlarını dünyada yiyip bitirdikleri anlatılır Allah korusun.

Bakın Resûlullah Efendimiz Hz. Ali (r.a) Efendimizin bize naklettiği bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Cenneti özleyen hayırlara koşar, cehennemden korkan gayri meşru lezzetlerden kaçar. Ölümü bekleyene lezzetler önemsiz gelir. Dünyaya soğuk bakana musibetler hafif gelir"
(İmam Beyhaki'nin "Şuabu'l İman)

Yâni sanki bize özel bir ölçü göndermiş peygamberimiz; bakın kendinize ve durumunuzu değerlendirin diye. Yarın zaten değerlendirecek melekler. Allah'ın huzurunda elbette bir durum değerlendirilmesi yapılacak, sonunda mükâfat ya da cezayla baş başa kalacağız bunu biliyoruz, ama Rahmân olan, Rahîm olan Allah'ın rahmeten lil âlemîn olan peygamberi bize bunu önceden haber veriyor. Gelin durumunuzu şimdiden değerlendirin de eğer gidişat kötüyse, azaba, ika-ba, cehenneme doğruysa şimdiden vaz geçin dercesine.

Cenneti özleyen hayırlara koşarmış. Nereye doğru koşuyorsu-nuz? Cenneti özleyip özlemediğinizi anlıyorsunuz bununla. Ne kadar güzel ve net bir ölçü değil mi? Peki hayır ne? Senin kafandaki değil, Allah ve Resûlünün belirlediğidir elbette. Yâni cennet özlemiyle dolup taşan bir gönül düşünün, o hayırlara koşar sadece. Çünkü ancak o zaman cennet kazanacağını bilir. Cehennemden korkan da gayri meşru lezzetlerden kaçarmış. Yâni İslâm'ın hayır

dediği, bunu isteme, bunu bekleme, bundan lezzet alma dediği şeylerden de mü'min kaçmak zorundadır. Yâni İslâm'ın haram kıldığı şeyler aslında insana lez-zet vermeyen acı şeyler değildir elbette. İman sebebiyle acıdır onlar, Allah sebebiyle acıdır onlar, Allah sebebiyle kaçmak zorundayız onlardan. İçki gibi, kumar gibi, zina gibi, fuhuş gibi nice şeyler eğer Allah yasak dedi diye olmamış olsaydı, onlar da ayrıca lezzet olacaklardı tabi. Bunun en net örneği belki de kadın ve erkeğin birbirinden lezzet almaları, zevk almalarıdır. Nikâhlı olunca, aynı durum cennete götüre-cek, değilse cehenneme sürükleyecektir.

Ölümü bekleyene lezzetler önemsiz gelirmiş. Bir insan ölümü far edebilmişse, öleceğinin bilincindeyse, yâni ölüme hazırlanıyor, ölü-mü bekliyorsa, ölümü iki kaşının arasında hissediyorsa, ölüm bilincin-deyse, ölümlü bir hayat, ölüme dayalı bir hayat yaşıyorsa, ölüm elde bir, ben yakında öleceğim diyerek yaşıyorsa onun için lezzetlerin ne önemi olacak da? Dünya ve içindeki lezzetlerin ne anlamı olacak da?

Dünyaya soğuk bakan, dünyanın soğuk olduğunu bilen bir kimse, bir gün soğuk yüzüyle dünyada kalacağının bilincinde olan bir kimse, onun için de musibetler çok hafiftir. Yakınlarınızdan birisi vefat etti mi? Değilse ilk duyduğunuz cenazede gidin, tabi kadın ve erkek ayrımını düşünerek onun şöyle alnının ortasından öpmeye çalışın. Ne kadar soğuk bir yüz olduğunu anlarsınız. Oysa siz insanları ne kadar sıcacık bilirdiniz her zaman. Dünya işte öyle, anlayın.

25-26. "Sonunda misk kokusu bırakan, ağzı kapalı saf bir içecekten içerler. İyi şeyler için yarışanlar, bunun için yarışsınlar."

Evet o mü'minlerin cennette yüzleri gülüyor, çünkü onlar orada Râhik'la sulanacaklar. Râhik isimli şarap sunulacak onlara ki onun hi-tamı misktir. Hitam, mühür anlamınadır, yani o içkilerin sunulduğu kapların mühürü misktendir. Veya hitam sonu, ahiri anlamınadır, yani içenlerin ağzında misk kokusuna benzer bir koku kalacaktır. İçeceğiz ve sonunda ağzımızda misk tadı kalacak. Ya da bu içkinin sunulduğu kaplar üzerinde isme yazılı, filana mahsus, kişiye özel diye mühürler, işaretler vardır. Ne müthiş bir zevk, ne müthiş bir nimet değil mi? Öy-leyse:

Öyleyse yarışanlar bunun için yarışsınlar. Yarışmaya değer bu. Yarışacaksanız işte bunun için yarışın, diyor Rabbimiz. Bir apartman, bir arsa, bir milyar, bir derece daha adına değil. Veya bir kademe, bir araba, bir model daha adına değil. Bir makam, bir koltuk, bir rütbe, bir fakülte, bir doktora daha değil. Dünyada kalacaklar, ölürken terk edilecekler, öbür tarafa intikal etmeyecekler adına değil. Yarışacaksanız, koşturacaksanız, işte bu cennet ve nimetleri adına koşturun. Birbirinizle yarışacaksanız bunun adına yarışın.

İnsanlar tam tersini yapıyorlar değil mi şu anda? Hacısı da, hocası da dünya ve dünyalıklar adına yarışıyorlar Allah korusun. Öyleyse gelin ey Müslümanlar, aklımızı başımıza alalım da mallarımızı cennet adına yarıştıralım, çocuklarımızı bunun adına yarıştıralım, ilmimizi, aklımızı, kalemimizi, gecemizi, gündüzümüzü, fırsatımızı, imkânımızı hep cennet adına seferber edip yarıştıralım. Bu konuda, cennet konusunda ben herkesten öne geçeceğim! Ben herkesten öne geçmeliyim! diyelim, öyle yaşayalım, öyle yarışalım çünkü buna değer, diyor Rabbimiz.

27-28. “Onun katkısı gözdelerin içtiği yüce kaynak-tandır.”

Karışımı, mizacı, terkibi Tesnîm’dir. Müminlere sunulacak o iç-kinin bir de karışımı, katkısı varmış. Karışımının adı da Tesnîm’miş. Aynen öyledir bu, hiç şüpheniz olmasın. Veya o bir pınar ki, ondan ancak Mukarrabûn içecektir. Yukarıdan aşağıya doğru akıyormuş. Mü’minler ayakta oldukları zaman etraflarında boyları hizasında, oturdukları zaman da onlara zahmet vermesin diye onların boyları hizasına inen, etraflarında, yanı başlarında akıp giden bir pınar. Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki bu Tesnîm’den saf bir biçimde ancak Mukar-rabûn olanlar içecektir. Mü'minler de Rahîk’in içine karıştırılmış olarak ondan içecektir. Halbuki:

29-30.“Suçlular, şüphesiz, inanmış olanlara güler-lerdi. Yanlarından geçtikleri zaman da birbirlerine göz kırparlardı.”

Mücrimler mü’minlere gülüyorlar, mü’minlerle alay ediyorlardı.
Mücrim; suçlu, günahkâr, günah işleyen, haddi aşan kimse, "Ec.re.-me" fiilinin ism-i fâili. Anlam itibariyle kapsamlı bir kelimedir. Yerine göre bir kişi, bir grup, bir kavim, hattâ bir millet hakkında kullanılmıştır. "Cereme", "Cürm" kelimeleri de aynı şeyi ifade etmek için kullanılır. Cürm: Günah işlemek, haddi aşmak demektir.

Bu anlamda Kur’an-ı Kerim'de işte böyle buyurulmuştur: "Suç-lular şüphesiz inanmış olanlara gülerlerdi" Yine bir başka sûrede; "Ey Muhammed! Sana, "Kur’an'ı kendiliğinden uydurdu" derler. De ki: Uy-durdumsa suçu bana âittir..." (Hûd,35); Yine bir başka sûrede; "Ey in-kârcılar! Yiyiniz, biraz zevkleniniz bakalım, doğrusu sizler suçlularsı-nız" (Mürselât,46); "Doğrusu suçlular (mücrimin) temelli kalacakları Cehennem'in azâbı içindedirler" (Zuhruf,74); "Doğrusu suçlular (mücrimin) sapıklık ve çılgınlık içindedirler" (Kamer,47).

Cürm veya mücrim kelimeleri hadislerde de "günahkâr (suçlu)" karşılığında kullanılmıştır (Buharî, Ahkâm, 53; Diyât, 30; İ'tisâm, 3; Müslim,

Fedâil, 132; 133; Ebu Dâvud, Sünne; 6; Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 176, 179; VI, 57).

Zeccâc'a göre mücrimlerden maksat, kâfirlerdir (İbn Manzur, Lisanü'l-Arab, XII, 90-92). Buna delil olarak şu âyeti gösterir: "Doğru-su âyetlerimizi yalan sayıp onlara karşı büyüklük taslayanlara, göğün kapıları açılmaz; deve iğnenin deliğinden geçmedikçe Cennet'e de giremezler. Suçluları (mücrimîn) böyle cezalandırırız" (A'râf,40).

Mücrimlerin özellikleri, dünya ve âhirette karşılaşacakları belâ, musibet ve azâb âyetlerde şöyle bildirilmiştir: Mücrimler: İnkârcıdırlar (Mürselât,46). Kendilerine Allah'ın âyetleri okunmuş fakat inkâr etmişlerdir (Câsiye,31). Allah'tan mağfiret dilemezler, tevbe de etmezler; Allah'tan yüz çevirirler (Hûd,52). Bir kısmı da inandıktan sonra inkâr etmişlerdir (Tevbe,66). Kitab'a da inanmazlar "Suçluların kalplerine böylece Kur'an'ı sokarız da, can yakıcı azabı görmedikçe ona inanmazlar..." (Şuarâ,200-202). Kendilerine Peygamber gönderilmiştir: fakat Peygamber düşmanıdırlar (Furkan,31). Bu yüzden, geçmiş milletlerden bazıları helâk edilmişlerdir (Yunus,3). Peygamberimize de deli, şâir gibi sözler sarfetmişlerdir (Saffât,33-39). Âhirete ve âhirette hesâba çekileceklerine de inanmazlar (Müddessir,46). Allah'a karşı kulluk vazifesini de gereği gibi yerine getirmezler. İbâdet yapmazlar. Bunun için, kendilerine âhirette, "Sizi bu yakıcı azâba sürükleyen ne-dir? diye sorulduğunda şöyle cevap vereceklerdir: "Namaz kılanlardan değildik. Düşkün kimseyi doyurmuyorduk. Bâtıla dalanlarla biz de dalardık. Ceza gününü yalanlardık. Ölüm bize o haldeyken geldi" (Müddessir, 74/38-47).

Evet, o kâfirler mü'minlerle alay ediyorlardı. Mü'minleri küçük görüyorlar, onlara tepeden bakıyorlardı. Tabi Kur'an'ın indiği o dönem anlaşılmalı ki sûre anlaşılabilsin. Gerçi bugün de öyle değil mi? Kâfirler bugün de alay ediyorlar Müslümanlarla. Bugün de küçük görüyorlar mü'minleri. Kapalı bir kadın, sakallı, sarıklı bir Müslüman görünce alay ediyorlar. Dünyaya değer vermeyen, dünyaya tapınmayan, dünyayı kıble edinmeyen bu yüzden de fakir kalmış bir Müslüman gördükleri zaman alay ediyorlar. Mala bakışı Müslümanca olan, malını korkmadan Allah yolunda bolca harcayan bir Müslümanı gördükleri zaman onunla alay ediyorlar. "Bu adam olmaz, bu ebterdir, bunun so-nu güdüktür, bunun sonu iflastır" diyerek bıyık altından gülüyorlar.

Veya ahiret endişesinden dolayı filan, ya da falan makama gelmek için el-etek öpmeyen, tabasbus içine girmeyen, inancından taviz vermeyen Müslümanları gördükleri zaman bu adam olmaz, bu müdür olamaz, bu bakan olamaz, bu dekan olamaz diyerek alay ediyorlar.

Allah'ın taksimine göre bu bana helâl değildir diyerek düzenin kendisine verdiği beş milyarlık mirası elinin tersiyle itiverenleri, veya haramdır diye elinin altındaki kadınlardan kızlardan Allah korkusuyla istifade etmeyenleri gördükçe gülüyorlar. "Enayi bu be! Bu adam ağzının tadını bilmiyor" diyerek gülüyorlar. Elleriyle, dilleriyle, kaş-göz işaretiyle alay ediyorlar.

31. "Taraftarlarına vardıklarında bununla eğlenirlerdi."

Evlerine, ehillerine, dostlarına, birlik olduklarına, birlikte hareket edip inanç birliği içinde olduklarına gidince de bu alayı gündeme getiriyorlar ve seviniyorlardı. Meselâ dostları olan Amerika'ya, Avrupa'ya, veya İsrail'e gittikleri zaman Müslümanlara karşı alaylarını birlikte gündeme getiriyorlar.

32. "İnananları gördükleri zaman: "Doğrusu bunlar sapık olanlardır" derlerdi."

İşte gericiler, işte örümcek kafalılar bunlardır. İşte sosyal hayatı bilmeyenler, sosyalleşemeyenler, intibaksızlar, topluma intibak edemeyenler, yemeyi içmeyi bilmeyenler bunlardır. Denizin, plajın, karının, kızın, içkinin tadını bilmeyenler bunlardır. Bunlar hayatın tadını bilmezler. Bunlar yaşamanın zevkini bilmezler. Bunlar, bu örümcek kafalılar bir cennet tutturmuşlar onun hatırına enayice bir hayat yaşıyorlar. Dünya zevklerinden kendilerini mahrum ediyorlar. Hayatlarını zindan ediyorlar. Oruç tutacağız diye yemeyi, içmeyi terk ediyorlar. Zekât vereceğiz diye canım mallarını telef ediyorlar. Cenneti kazanacağız, şehadete ereceğiz diye canlarını, gençliklerini tohum gibi yere seriyorlar. İslâm'ı yaşayacağız, namuslarımıza sahip çıkacağız diye okullarını, diplomalarını, geleceklerini ayaklarının altına alıyorlar. Tüm bunları sadece bir ümit için yapıyorlar. Var mı, yok mu, belli olmayan bir ahiret hatırına, bir cennet hatırına her şeylerini feda ediyorlar. Ken-dileri böyle olduğu gibi bizim de zevkimizi kaçırıyorlar. Bizim de görüntümüzü bozuyorlar diyorlar.

33. "Oysa kendileri, inananlara gözcü olarak gön-derilmemişlerdi."

Sanki onların hayatını düzenleme adına görevlendirilmişler gibi Müslümanlar adına ahkâm kesmeye, Müslümanlara hayatı öğretmeye soyunuyor alçaklar. Halbuki onlar üzerine muhafız değillerdir bunlar. Bu kâfirler Müslümanlar üzerine muhafız değillerdir. Ama alçaklar sanki bu konuda Müslümanların hocalarıymış gibi onlara akıl vermeye, onlara yol göstermeye çalışıyorlar. Size ne bundan be alçaklar! Farz edelim ki bizler hayatı bilmiyoruz. Ağzımızın tadını bilmi-yoruz, yaşamasını bilmiyoruz. Bir cennet hatırına hayatımızı zindan ediyoruz. Bu bizim problemimiz, size ne bundan? Ne karışıyorsunuz bizim hayatımıza? Sizler bizim üzerimize bekçi misiniz? Bizler sizden mi sorulacağız? Biz sizin pis hayatınıza karışmazken, siz niye bizim

hayatımıza karışmaya çalışıyorsunuz? Niye bizim hayatımızı da bozmaya, bizi de kendi cehenneminize ortak etmeye çalışıyorsunuz? Di-lediğiniz gibi yaşayın şimdilik, cehenneme kadar yolunuz var, ama bi-zi serbest bırakın. Karışmayın bizim hayatımıza.

Duramıyor adamlar. Müstahdemlerine emrediyorlar, şöyle yapmalısın, şöyle hareket etmelisin diye. Öğrencilerine emrediyorlar başınızı açmalısınız diye.

34. “Bugün de, inananlar inkârcılara gülerler.”

Evet dün hayatta iken, dünyada iken kâfirler mü’minlere gülüyorlardı, bugün de artık mü’minler onlara gülecek. Artık ebediyen gül-me sırası mü’minlere gelmiştir. Dünyada kâfirler mü’minlere eziyet e-derek, baskı yaparak sevaba girdiklerini, iyi bir şey yaptıklarını zanne-derek gülüp seviniyorlardı, şimdi de gülme sırası mü’minlerde. Kendileri cennette koltuklarına yaslanmış, hûrilerinin arasında, gözlerin gör-mediği, kulakların duymadığı zevklerin içinde, pınar başlarında, ağaç gölgeliklerinde zevkten kendilerinden geçerlerken, kâfirleri cehennem ateşinin içinde gördükçe onların perişan hallerine bakıp bakıp gülecekler, sevinecekler. Bu gülmeleri hem kâfirlerin kendilerine dünyada gülmelerine mukabil alay adına bir gülme olacak, hem de kendilerinin kurtuluşlarına gülecekler. Cennete girince mü’minler iki kere sevinip gülecekler. Birincisi cehennemden kurtuldukları için, ikincisi de cenneti kazandıkları içindir. Çünkü Cehennemden kurtulmak ayrı bir zevk, cenneti elde etmek ayrı bir nimettir. Kâfirler de iki kere üzülecekler, iki kere kahrolacaklar. Birincisi Cehennemi boyladıklarından, ikincisi de cenneti kaybettiklerindendir.

35-36. “Tahtlar üzerinde, inkârcıların yaptıkları şeylerin karşılığının nasıl verildiğini seyrederler.”

Koltuklarına yaslanmış olarak. Nasıl kâfirler amellerinin, hayat programlarının, yaşadıkları İslâm dışı hayatın korkunç karşılığını gördüler mi? Buldular mı sonunda aradıklarını? Nasıl? Yapar mıymış Al-lah? Hak mıymış Allah’ın vaadleri? Var mıymış cehennem? Hikaye miymiş cennet? Yalan mıymış azap? Haklı mıymış mü’minler? El hak doğrudur Rabbimizin sözleri. İşte şu anda mü’minler yaşadıkları hayatın karşılığını, kâfirler de yaptıklarının karşılığını buldular. Her iki ta-raf da emeline ulaştı. Yaşasın kâfirler için cehennem ve yaşasın mü’-minler için cennet. Çünkü Allah dünyada böyle demişti, böyle anlatmıştı, böyle haber vermişti. Kim benim istediğim şekilde yaşarsa sonunda cennet var, kim de benim gösterdiğim yolun dışında hareket ederse ona da cehennem var demişti. İşte aynen Rabbimizin verdiği haber

gerçekleşti. Dünyada ben cennete gitmek istiyorum diyerek ya-şayanlar cennetlerini buldular, ben de cehenneme gitmek istiyorum diyenler de cehennemlerini, azaplarını, ateşlerini buldular. Herkes lâ-yık olduğu yeri buldu.

Evet, bu sûreyi de burada bitirdik. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Vel hamdü lillahi Rabbil' âlemîn.